

Sygn. akt II Ca 159/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	Jarosław Gołębiowski
Sędziowie	Dariusz Mizera Stanisław Łęgosz

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2020 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. S.

przeciwko Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim z dnia 13 stycznia 2020 r. sygn. akt I C 614/18.

1. zmienia zaskarżony wyrok w punktach: pierwszym sentencji w ten sposób, że zasądzoną od pozwanego na rzecz powódki kwotę 43.075,31 złotych obniża do kwoty 33.445,31 (trzydzieści trzy tysiące czterysta czterdzieści pięć 31/100) oraz trzecim sentencji w ten sposób, że zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki A. S. kwotę 2.990 (dwa tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

2. oddala powództwo i apelację w pozostałej części;

3. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanego kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Jarosław Gołębiowski Dariusz Mizera Stanisław Łęgosz

Sygn. akt II Ca 159/20

UZASADNIENIE

Zaskarżony wyrokiem z dnia 13 stycznia 2020 r. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. S. przeciwko Towarzystwu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę

1. zasądził od pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz powódki A. S. kwotę 43.075,31 złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 października 2016 r. do dnia zapłaty;

2. w pozostałym zakresie powództwo oddalił;

3. przesądził co do zasady, że powódka A. S. ponosi koszty procesu w 1/3 (jednej trzeciej) części a pozwany Towarzystwo (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. w 2/3 częściach, szczegółowe rozstrzygnięcie tym zakresie pozostawiając referendarzowi sądowemu.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

W latach 2005-2009 powódka A. S. wraz ze S. S. przeprowadzili inwestycję polegającą na budowie budynku mieszkalnego przy ulicy (...) w P.. Prace związane z budową domu rozpoczęto w dniu 12 maja 2005 r. i zakończono w dniu 21 września 2009 r.

Obowiązki kierownika budowy podjął W. D. - należący do (...)Izby (...), której członkowie, w okresie prowadzenia przedmiotowej budowy, objęci byli obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej inżynierów budownictwa w Towarzystwie (...) S.A. z siedzibą w W..

Powódka wprowadziła się do domu w 2007 r. W 2013 r. zaczęły opuszczać się podłogi oraz pojawiły się szczeliny pomiędzy podłożem a ścianami. W 2014 lub w 2015 roku w największym z pokoi podłoga oberwała się całkowicie. O powyższym powódka zawiadomiła kierownika budowy, który zalecił dokonanie odkrywki. Z przeprowadzonych badań wynikało, że piasek nie został zagęszczony, co stało się przyczyną zapadania się podłogi.

Powódka zleciła wykonanie prywatnej opinii oraz kosztorysu napraw M. B.. Koszty związane z usunięciem zaistniałych wad wyliczono na kwotę 211.287,09 zł. Jako przyczynę opadnięcia podłogi ustalono nieprawidłowo wykonaną podbudowę z piasku pod posadzki.

Powódka zleciła wykonanie prac naprawczych Ł. K. prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...) Ł. K.. W zakresie zleconych prac było m.in. wylanie ław i chudziaka, a następnie po wykonaniu prac hydraulicznych położenie styropianu i wykonanie wylewki. Z uwagi na charakter uszkodzeń większość prac wykonywana była ręcznie, aby nie naruszyć konstrukcji budynku, a początkowo także celem zachowania jak największej ilości użytych już materiałów. Pracownicy zrywali ręcznie parkiet oraz kafle, wierzchnia warstwa podłogi została usunięta na całym parterze. Następnie wykonawca zagęszczał piach i wylewał ławy. Przy wykonywaniu robót nie zachowano użytych materiałów, w tym styropianu oraz części ogrzewania podłogowego. Beton konstrukcyjny do wykonania ław Ł. K. zamawiał w niewielkich ilościach, przez co czas oczekiwania był dłuższy niż przy innych zamówieniach. Pracownicy przewoził beton na budowę w kalfasach i dalej wnosili go w wiaderkach. Specyfika prowadzonych robót pozwalała na jednoczesną pracę 2-3 pracowników. Trudność wynikała także z okoliczności, iż dom był wykończony, wobec czego naprawy konstrukcyjne musiały być wykonywane z dużą ostrożnością, tak żeby nie uszkodzić elementów wnętrza.

Pierwszy etap prac zakończono w 26 czerwca 2015 r., ich koszt, zgodnie z (...)wyniósł 74.368,00 zł. Kolejny etap zakończono w dniu 15 sierpnia 2015 r., a jego koszt wyniósł 6.0711,00 zł - (...). Ł. K. zakończył prace w dniu 28 września 2015 r. Koszt ostatniego etapu, zgodnie z (...)r. wyniósł 7.303,00 zł.

Prace wykończeniowe w postaci układania glazur powódka zleciła Ł. G., który układał płytki podłogowe oraz uzupełniał płytki ścienne w łazience. Prace były utrudnione z uwagi na zamontowane już ościeżnice oraz w przypadku uzupełniania glazury - z powodu konieczność dopasowania płytek do ułożonych już kafelek oraz założonych podłóg. Koszt tych prac wyniósł 10.560,13 zł.

Usługi polegające na modernizacji instalacji CO na podstawie umowy z dnia 15 lipca 2015 r. powódka zleciła D. S. (2) prowadzącemu działalność gospodarczą pod nazwą (...). Koszt przeprowadzonych prac wyniósł 6.000,00 zł.

D. S. (2) w ramach firmy - (...) - przeprowadził także prace związane z wykonaniem ogrzewania podłogowego. Strony zawarły umowę w dniu 1 września 2015 r. Koszt prac wyniósł 9.000,00 zł.

W dniu 9 września 2015 r. powódka zawarł z E. Z. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...) E. Z. umowę nr (...), której przedmiotem były usługi montażowo-budowlane, tj. montaż podłogi drewnianej z akcesoriami. Strony umówiły się na wynagrodzenie w kwocie 7.844,82 zł.

Powódka poniosła koszt wywozu odpadów pochodzących z budowy w łącznej kwocie 1.732,50 zł oraz koszt zakupu materiałów budowlanych w kwocie 22.760,69 zł.

Koszt przywrócenia budynku mieszkalnego jednorodzinne przy ulicy (...) w P. do stanu istniejącego przed wystąpieniem szkody przy założeniu, że budynek ten zostałby wykonany zgodnie z projektem budowlanym, zasadami sztuki budowlanej, wymaganiami wiedzy technicznej i przepisami prawa, przy uwzględnieniu specyficznych warunków wykonywania robót budowlanych (prac wykończeniowych w pomieszczeniach) wynosi 198.680,00 zł.

Czas niezbędny do dokonania naprawy budynku do stanu istniejącego przed wystąpieniem szkody przy założeniu, że budynek ten zostałby wykonany zgodnie z projektem budowlanym, zasadami sztuki budowlanej, wymaganiami wiedzy technicznej i przepisami prawa, przy uwzględnieniu specyficznych warunków wykonywania robót budowlanych (prac wykończeniowych w pomieszczeniach) wynosi 19 tygodni.

Z powodu prowadzonych prac naprawczych, które uniemożliwiały zamieszkiwanie w budynku, w grudniu 2014 r. powódka wraz z mężem wynajęli mieszkanie w bloku. Z uwagi jednak na konieczność zabrania z domu większości mebli oraz sprzętów (pomimo ich częściowego pozostawienia w garażu), małżeństwo potrzebowało większego lokalu, tym bardziej, że powódka posiadała jeszcze zwierzęta, tj. kota i psa.

W dniu 2 maja 2015 r. A. S. zawarł z J. S. na okres od dnia 2 maja 2015 r. do dnia 30 listopada 2015 r. umowę dzierżawy domu o powierzchni 146 m oraz garażu o powierzchni 98 m, położonego w P., gm. S.. Strony umówiły się na czynsz w wysokości 2.800,00 zł miesięcznie.

Powódka zgłosiła szkodę pozwanemu, który decyzją z dnia 27 stycznia 2017 r. przyznał powódce odszkodowanie w wysokości 159.604,69 zł, w tym z tytułu najmu lokalu zastępczego kwotę 11.200,00 zł oraz z tytułu poniesionych kosztów prac naprawczych - 148.404,69 zł.

Stan faktyczny w przedmiotowej sprawie Sąd ustalił na podstawie załączonych do akt dokumentów, przy czym wskazać należy, że strony nie spierały się co do zasady, a jedynie co do wysokości roszczenia. Wobec powyższego, ustalając wartość odszkodowania, w tym zakres prac, ich koszt i czas potrzebny na przeprowadzenie napraw, Sąd wziął pod uwagę przedłożone rachunki oraz faktury, a także dokumentację techniczną budynku. Ponadto Sąd uwzględnił zeznania powódki i powołanych w sprawie świadków na okoliczność zakresu prowadzonych prac i poniesionych przez powódkę kosztów, w tym zeznania wykonawców Ł. K. oraz Ł. G., a także zeznania J. W. i M. B., którzy na zlecenie powódki dokonali oceny przyczyn zapadnięcia się podłogi.

Ostatecznie kwestię wysokości odszkodowania oraz czasu potrzebnego na przeprowadzenie prac naprawczych Sąd ocenił na podstawie opinii głównej i uzupełniających biegłego sądowego z zakresu budownictwa lądowego i szacowania nieruchomości Z. K.. Konfrontując wymienione wyżej dowody z treścią sporządzonych w sprawie opinii, Sąd przyjął, że wnioski biegłego należało uznać za w pełni prawidłowe, spójne i logiczne. W ocenie Sądu pozwany nie zdołał zakwestionować stanowiska biegłego, a w szczególności Sąd nie podziela opinii pozwanego, jakoby wnioski biegłego były wewnętrznie sprzeczne. Podkreślić należy, że formułując zarzuty do opinii głównej powód poddał pod wątpliwość oparcie się przez biegłego na danych pozyskanych w czasie inwentaryzacji nieruchomości, wskazując, że podstawą winien być kosztorys powykonawczy przedłożony przez powódkę. Dalej zaś w zastrzeżeniach do opinii uzupełniającej pełnomocnik pozwanego zarzucił biegłemu, że bezkrytycznie ocenił kosztorys powykonawczy. Sąd stoi na stanowisku, iż biegły w sposób fachowy zweryfikował przedmiotowy kosztorys konfrontując zawarte w nim wyliczenia z własnymi danymi zebranymi m.in. w czasie inwentaryzacji, która wykazała inną powierzchnię budynku. Brak jest zatem podstaw, aby uznać, że biegły w niedostateczny sposób zbadał podstawy wyliczeń kosztorysu powykonawczego, albo też że opinia zawierała inne błędy. Z tych względów Sąd przyjął opracowanie

biegłego za podstawę rozstrzygnięcia w sprawie, w tym także w zakresie czasu potrzebnego na przeprowadzenie prac naprawczych.

Sąd Rejonowy zważył, iż powództwo należało uwzględnić w części.

Bezspornym w niniejszej sprawie jest, że pozwany ponosi odpowiedzialność za szkodę powstałą w należącym do powódki budynku mieszkalnym położonym przy ul. (...) w P., jako podmiot świadczący ochronę ubezpieczeniową kierownikowi nadzorującemu budowę wskazanego wyżej obiektu. Przyczyna powstania tej szkody, tj. nieprawidłowo wykonana podbudowa poprzez niewystarczające zagęszczenie materiału nie była bowiem przedmiotem sporu. Kwestię podlegającą rozstrzygnięciu stanowiła zatem wyłącznie okoliczność wielkości powstałej szkody, w tym determinujące ją zakres prac, długość ich trwania oraz koszt zakupionych materiałów.

Podstawę żądania pozwu stanowi przepis art. 822 §1 k.c., zgodnie z brzmieniem którego przez umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej zakład ubezpieczeń zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo osoba, na rzecz której została zawarta umowa ubezpieczenia. Ponadto stosownie do treści art. 361 § 1 k.c., zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. Przepis ten jest wyrazem teorii zwanej w literaturze adekwatnym związkiem przyczynowym. Natomiast wybór sposobu naprawienia szkody jest uprawnieniem poszkodowanego i może nastąpić bądź przez przywrócenie stanu poprzedniego bądź przez zapłatę odpowiedniej sumy pieniężnej (art. 363 § 1 k.c.).

W niniejszej sprawie powódka domagała się zwrotu kosztów poniesionych w związku z przywróceniem budynku do stanu pierwotnego. W toku przedmiotowej sprawy Sąd ustalił, że koszt ten wynosi 198.680,00 zł. Powyższa kwota wynika z opinii biegłego, której wnioski Sąd podziela w całości. Pozwany nie zdołał bowiem zakwestionować przedmiotowego opracowania, zaś biegły w sposób kompleksowy przedstawił zakres prac naprawczych i czas potrzebny na ich przeprowadzenie, a także uwzględnił koszt materiałów i robocizny. Wskazać należy, że szczególną okoliczność w przedmiotowej sprawie stanowiły warunki prowadzonych prac, które były utrudnione ze względu na istniejące już elementy wykończenia wnętrza. Naprawie podlegała bowiem konstrukcja budynku. Prace miały zatem zakrojony zakres, który zresztą wymagał od właścicieli opuszczenia domu na czas ich prowadzenia. Nadto charakter tych prac wymagał niestandardowych rozwiązań, o czym świadczy fakt przeprowadzenia większości robót ręcznie, tak aby uniknąć naruszenia konstrukcji budynku przez maszyny.

W ocenie Sądu wskazana w opinii kwota 198.680,00 zł wyczerpuje koszty przywrócenia budynku mieszkalnego do pierwotnego stanu i przy uwzględnieniu sumy ubezpieczenia, winna stanowić granicę roszczenia powódki w zakresie zwrotu kosztów naprawy, tym bardziej, że powódka nie kwestionowała przedmiotowej opinii.

Jednocześnie Sąd miał na uwadze, że w wyniku postępowania likwidacyjnego pozwany wypłacił już na rzecz powódki tytułem odszkodowania kwotę 159.604,69 zł. Tym samym należało uznać, że powódka może dochodzić dalszej kwoty 39.075,31 zł, tj. 198.680,00 zł - 159.604,69 zł. W tych okolicznościach żądanie pozwu w przedmiocie kosztów prac naprawczych ponad kwotę 39.075,31 zł należało uznać za wygórowane.

W odniesieniu zaś do kosztów najmu zastępczego budynku mieszkalnego, Sąd ustalił, że zasadny był najem za okres 19 tygodni (5 miesięcy). Powódka w okresie 7 miesięcy dzierżawiła dom mieszkalny, na dowód czego A. S. przedłożyła umowę najmu. W toku postępowania pozwany nie kwestionował stawki czynszu w wysokości 2.800,00 zł, którą Sąd przyjął za usprawiedliwioną wobec wskazanych wyżej warunków najmu. Z powyższego wynika, że należne powódce odszkodowanie z tego tytułu wynosi 14.000,00 zł, tj. 2.800,00 zł x 5 miesięcy.

W konsekwencji Sąd uznał, że należna powódce kwota odszkodowania wynosi łącznie 43.075,31 zł (39.075,31 zł + 14.000,00 zł) i taką też kwotę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnieni od dnia 27 października 2016 r. do dnia zapłaty.

W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo jako wygórowane.

W przedmiocie kosztów Sąd na zasadzie art. 108 § 1 k.p.c. ustalił, że powódka A. S. ponosi koszty procesu w 1/3 części, a pozwany Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w (...) w 2/3 częściach, pozostawiając szczegółowe rozstrzygnięcie w tym zakresie referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zaskarżając go w części. tj.: w zakresie punktu 1 co do kwoty 9.630 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 27 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, stosownie do zakresu zaskarżenia zarzucając mu:

A. obrazę przepisów prawa procesowego tj. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów w postaci polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej inżynierów budownictwa i umowy generalnej z dnia 11 grudnia 2003 r., co w konsekwencji doprowadziło do wadliwego uznania, że zasądzona kwota 43.075,31 zł nie przekracza górnej granicy odpowiedzialności pozwanego.

B. naruszenie prawa materialnego tj.:

1) art. 824 § 1 k.c., poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda świadczenia pieniężnego przekraczającego górną granicę odpowiedzialności pozwanego;

2) art. 65 § 2 k.c. w zw. z § 12 ust. 1 Umowy generalnej z dnia 11 grudnia 2003 r. poprzez zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda sumy pieniężnej przekraczającej sumę ubezpieczenia określoną dla każdego ubezpieczonego.

Wskazując na powyższe wniósł o:

a. zmianę skarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części,

b. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje według norm przepisanych,

c. na podstawie art. 382 k.p.c., wniósł o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodu z umowy generalnej z dnia 11 grudnia 2003 r. na okoliczność ustalenia wysokości sumy gwarancyjnej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest uzasadniona i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku.

Trafny jest zarzut obrazę zaskarżonym wyrokiem prawa procesowego, tj. art.233§1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodu w postaci polisy ubezpieczeniowej. Należało się zgodzić ze skarżącym, że łączący obie strony stosunek zobowiązaniowy uzasadniał odpowiedzialność odszkodowawczą zakładu jedynie do wysokości określonej w umowie.

Brak było więc podstaw do zasądzenia kwoty tę granicę przekraczającej.

W konsekwencji odnosi skutek zarzut naruszenia zaskarżonym wyrokiem przepisu art.824§1 kc i art.65§2 kc. Mając rację autor apelacji, że odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń ma charakter odpowiedzialności subsydiarnej. Górną granicą odpowiedzialności jest jednak zawsze kwota odszkodowania wskazana w umowie ubezpieczenia.

W odpowiedzi na apelację żądanie i stanowisko zaprezentowane przez skarżącego zostało uznane, co powoduje brak konieczności szczegółowej analizy zgłoszonych w apelacji zarzutów.

Z tych przyczyn orzeczono na podstawie art.386§1 kpc.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie art.102 kpc, stosując względy słuszności. Wzięto w tej mierze pod uwagę charakter sprawy, która ma postać odszkodowawczej i fakt, że jej zainicjowanie to rezultat istotnej szkody w majątku powódki. Wpływ na treść rozstrzygnięcia miał również fakt, iż w sprawie nakład pracy pełnomocnika

pozwanego był stosunkowo niewielki. W sprawie odbyło się tylko jedno posiedzenie. Nie można również nie dostrzec, że pełnomocnik strony przeciwnej uznał apelację przy pierwszej czynności prawnej.

Jarosław Gołębiowski Dariusz Mizera Stanisław Łęgosz